

Pressmeddelande

Luxemburg den 21 november 2022

Otillräcklig samordning begränsar effekterna av EU:s satsningar på forskning och innovation

Synergier mellan EU:s multimiljardprogram för forskning, Horisont 2020, och de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) utnyttjas inte fullt ut, enligt en ny rapport från Europeiska revisionsrätten. Flera av byggstenarna som behövs för att skapa sådana synergier saknades fortfarande under perioden 2014–2020. Det finns inget nära samarbete mellan Europeiska kommissionen och de myndigheter som förvaltar medel i EU-länderna, och medlemsstaternas myndigheter arbetar ofta enligt en uppdelad, stuprörsliknande struktur, vilket gör att medlen inte används så att de kompletterar varandra. Detta begränsar genomförandet och effekterna av investeringar som görs i forskning och innovation och försvårar arbetet med att minska skillnaderna på forsknings- och innovationsområdet i Europa.

Mellan 2014 och 2020 avsatte EU 12 % av sin budget till forskning och innovation (FoI), vilket var mer än någonsin tidigare. 76,4 miljarder euro kom från Horisont 2020 och nästan 41 miljarder euro från ESI-fonderna. EU-revisorerna har granskat om Europeiska kommissionen och EU-ländernas förvaltande myndigheter vidtog de åtgärder som krävdes för att skapa synergier mellan programmen och se till att de genererade större effekt tillsammans än vad enstaka insatser skulle ha gjort.

"I en tid när vi alla är beroende av forskning och innovation på så många viktiga områden – från vaccinutveckling till energi och grön och digital omställning – måste vi maximera effekterna av FoI-finansieringen", säger Ivana Maletić, den ledamot av revisionsrätten som ledde revisionen. Vid en första anblick kan Horisont 2020 och ESI-fonderna framstå som två olika världar som inte har så mycket gemensamt. Men de kan uppnå större effekt om de samverkar och kompletterar varandra. För att det ska kunna ske krävs samarbete från allra första början, både vid utformningen och genomförandet av program."

Revisorerna konstaterar att ett antal faktorer som är avgörande för att skapa synergier mellan programmen fortfarande saknades under perioden 2014–2020. För det första var inte programreglerna samordnade. Kommissionen har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med detta för perioden 2021–2027, men det återstår att se om förändringarna ger förväntade resultat. För det andra var samarbetet mellan kommissionen och medlemsstaterna, och även inom medlemsstaterna, ofta begränsat, även om samarbetet inom kommissionen förbättrades under perioden 2014–2020. För det tredje fanns det ingen övergripande databas över alla projekt som finansierats genom ESI-fonderna förrän i mars 2022, trots att det är viktigt att ha information om

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

projekt och stödmottagare som finansieras både genom Horisont 2020 och ESI-fonderna. Den databas som införts sedan dess är fortfarande inte kompatibel med Horisont 2020-databasen. Den fjärde faktorn var att EU-ländernas förvaltande myndigheter saknade sakkunskap och ledningskapacitet, trots att de fick stöd av kommissionen.

För att synergier ska kunna förverkligas måste de tas med i beräkningen redan tidigt i de strategiska planeringsdokumenten. Revisorerna konstaterade dock att de strategiska planeringsdokumenten för ESI-fonderna innehöll få hänvisningar till synergier med Horisont 2020. Dessutom var prioriteringarna i de strategiska dokumenten ofta alltför breda, vilket gjorde det svårt att rikta investeringarna och skapa synergier. Ett område som särskilt glömdes bort var den typ av synergier som innebär att man använder medel från ESI-fonderna till att bygga vidare på FoU-resultat från Horisont 2020-projekt. En viktig orsak till detta var att de myndigheter som förvaltade ESI-fonderna helt enkelt inte visste hur de skulle skapa synergier eller hitta resultat från Horisont 2020-projekt. Revisorerna menar att detta är ett exempel på en missad möjlighet att omsätta FoU-resultat i praktisk nytta. Ett annat exempel är spetskompetensstämpeln, som är en kvalitetsmärkning för projektförslag som utvärderats positivt inom ramen för Horisont 2020 men som inte finansierats på grund av att det saknats resurser. Spetskompetensstämpeln kan göra det lättare att få finansiering från ESI-fonderna, men den användes endast i liten utsträckning. En del synergier, såsom att stöd från ESI-fonderna gavs till forskningscentrum för att hjälpa projekt att konkurrera om finansiering från det mer selektiva Horisont 2020-programmet, hade i allmänhet förverkligats.

Bakgrundsinformation

Horisont 2020-programmet och dess efterföljare Horisont Europa är inriktade på spetskompetens, medan ESI-fonderna syftar till att minska regionala skillnader genom att bland annat stödja forskning och innovation. Synergier är särskilt viktiga för länder som släpar efter inom forskning och innovation, eftersom de gör att användningen av Horisont 2020 och ESI-fonderna kan samordnas så att effekten blir större än vad den skulle ha blivit om programmen hade använts var för sig. Ännu mer pengar har avsatts till forskning och innovation inom ramen för Horisont Europa och ESI-fonderna för perioden 2021–2027, och större vikt har lagts vid synergier.

Särskild rapport 23/2022 *Synergier mellan Horisont 2020 och de europeiska struktur- och investeringsfonderna: den fulla potentialen utnyttjas ännu inte* finns på [revisionsrättens webbplats](#). Den kompletterar [särskild rapport 15/2022](#) om åtgärderna för att bredda deltagandet i Horisont 2020.

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: +352 691551502